

I

NEDO RIU AMUNT COM FA EL SALMÓ just abans de morir. Faig una braçada i una altra. Amunt. A cada braçada, em vaig desprenent de pes o de dolor. M'allibero i continuo avançant. A contracorrent. Més de pressa. A cada metre, em sento més salmó i menys persona.

I llavors em desperto. De forma brusca. Sobresaltada. Sudada. Com si el riu del somni s'hagués escolat sota dels meus llençols i m'hagués deixat ben xopa. Vaig al lavabo. M'abaixo els pantalons i em trec la samarreta. Pixo. Pixo molt. El riu sencer sembla sortir pel meu entrecuix. També el salmó. Les seves escames em rasquen les parets internes. Em crema tot el conducte. Obro la boca, però no em surt el crit. El que sí que surt és una última gota, un floc de neu que s'ha anat desfent de tant fregar-me per dins. S'ha anat enduent part de mi fins a convertir-se en una gota ensangonada que ara tenyeix la resta de pipí d'un color rosat. Estiro la cadena. M'apujo les calces, però no els pantalons —els deixo a terra, al costat de la tassa— i m'acosto al mirall. Estic pàl·lida. Els ossos de les clavícules semblen dues serralades, una estranya armadura que carrego a tot arreu. Les ulleres de sota els ulls se m'uneixen a la comissura dels llavis, i no és que forci la seva trobada; fa temps que no somric. Se'm van parilitzar els músculs de la cara o se'm va gelar el cor. No ho sé. A vegades penso que

potser el cor m'ha deixat de bategar, que m'hauria de comprar
un auscultador de metge i comprovar si sona o si és que ja
m'ha arribat l'hora del salmó.

EM MORIA. LA CARA DE LA DOCTORA ho deia en majúscules: era un mapa, el mapa del tresor, que en el meu cas m'acabaria cavant la tomba. Totes les proves que m'havien fet —més de quinze— eren massa per ara dir-me: “No tens res, ja te'n pots anar a casa.” Les proves no eren com les cullerades de sopa de ma mare, me'n tragués tantes com me'n tragués, al final sempre hi havia premi. Un premi relatiu, és clar; ja que per algú a qui no li agrada menjar, que li regalin un gelat de pera no és gaire temptador, la veritat. No vaig trigar, però, a adonar-me que la pera estava feta gairebé tota d'aigua. I suposo que per això li ho demanava a crits: era millor un gelat de pera que un de poma. I ma mare, orgullosíssima que “la nena que no menja” demanés de menjar, preparava el *polo* de postres com qui pinta un quadre.

Li dèiem polo perquè si l'aguantava del revés, per la tija, s'assemblava molt a un gelat de gel, d'aquells que en ple mes d'agost acabaven regalimant-me braços avall, i es perdia gairebé tot pel camí. Això feia —o pretenia fer— amb el maleït polo de pera: el premia amb la boca perquè s'anés “desfent” de l'aigua fins que quedava reduït a la mínima expressió i n'engolia la menor quantitat possible. Feia pastetes amb la pera, sí, i funcionava. Sempre funcionava.

Amb el temps, aquesta mena de calvari diari es va convertir en una espècie de calmant natural. M'hi amorrava i em relaxava. De fet, tots es relaxaven de veure'm menjar. Així que m'ho feia durar. El polo de pera va ser el meu primer relaxant, després de la pipa. La meva birra de la infància, que ara, amb trenta-tres anys, m'acompanya més sovint del que voldria. N'havia fet dues de camí a l'hospital, ja. I mentre la doctora Balcells obria la carpeta de proves, una tremolor em va exigir gairebé de manera imperativa que en tragués dues més de la motxilla i me les fotés de cop. Allà mateix.

Pensava que les necessitaria per entomar les notícies que estaven a punt de canviar-me la vida.

TORNO A PIXAR. I TORNO A SENTIR la puta punxada recórrer-me les vies urinàries. Penso si aquest dolor serà comparable a tot el que està a punt de caure'm al damunt, si podria quedar-me només amb la infecció i escapar-me de la resta. Evitar les nàusees. Riure'm dels vòmits. Conservar el cabell. Perquè, sí, amics, tinc càncer. I m'han de fer quimioteràpia. El bony és massa gros per extirpar-lo, ha dit la doctora. L'han de reduir. Esmicolar. I per això m'han preparat, no un, sinó dos tractaments. A mida. El primer, cada quatre setmanes i, l'altre, cada setmana durant dotze setmanes. Ara no recordo si s'encavalcaran o si aniran seguits. El que sí que recordo com una punxada a les vies coronàries és la duració total del tractament: sis mesos. Fantàstic! Sis mesos perquè apallissin a cops el meu sistema immunitari.

Deixaré que em *pategin* per dins, em sacsegin, em deixin sense defenses, em mig matin, per així salvar-me la vida. Sona estrany, a broma macabra: només tenia un *bulto* al pit. Un bonic coixí al costat del cor. I ara em faran pols tots els òrgans per provar de curar-me... Com si pogués viure sense la resta d'òrgans.

Però, és clar, si fujo a una illa paradisiàca i m'emborratxo amb pinyes colades —que és el que em demana el cos ara mateix— i no faig res per combatre'l, el bony m'acabarà matant. Sempre creia que el cuc que tinc al cap, i que massa

vegades em dicta què fer i què pensar, seria el que a poc a poc aniria extingint la meva existència. I ara resulta que el pitjor no ho tenia al cap, sinó al cor. Bé, en realitat és al seu costat: al pit esquerre. Damunt d'un cor que per culpa del fort instint de supervivència de la resta d'òrgans acabarà petant algun dia. I és que tota aquesta xutada de tòxics que li fotrem al cos és un xec en blanc. La doctora m'ha fet saber que més endavant podria desenvolupar problemes cardíacs. Tampoc ha volgut entrar gaire en detall, només ha dit que era un dels efectes adversos. I, és clar, si haig de triar entre morir-me d'aquí a pocs mesos —encara que sigui amb un Coco Loco a les mans— o morir-me al cap d'uns anys, trio l'opció més llunyana. Putes ànsies de grandesa. Però, què voleu, em queda molt per fer encara.

—Tens alguna pregunta?

Una ràfega de llum m'ha il·luminat de cop i jo no me n'he pogut estar de preguntar si podré beure cervesa, així per trencar el gel. Sí, és clar que podràs. Potser ha sonat a pregunta d'alcohòlica sense cap intenció de rehabilitar-se. Hauria sonat pitjor si aquest hagués estat l'únic dubte que tenia, però n'hi havia més: també em preocupava, i molt, saber si podria fer vida normal. Com si jo perseguís tenir una “vida normal”. No suportaria viure sense muntanyes russes ni colors fluorescents. Una vida plana, gris, sense emocions extremes. Em llençaria de cap pel balcó. No és *això* el que preguntava. I tant la doctora com jo sabíem que l'expressió “vida normal” no era més que una metonímia. En el fons volia saber si podria fer esport, viatjar, però sobretot si podria practicar sexe. Si us plau.

—Podràs fer esport, sempre que et trobis bé.

I com a resposta ja m'ha servit. Tot i que m'hauria agradat veure com la doctora pronunciava la paraula “sexe” amb aquella bata blanca tan angelical. La doctora Balcells és d'aquelles dones que sembla que no han trencat mai un plat, i menys encara la molla de cap llit. Se la veu tan pulcra, tan casta. Com un bebè a punt de batejar.

Abans de marxar m'ha recomanat que segueixi una dieta sana i que eviti aliments que potenciïn la fabricació d'estrògens. Una llista infinita. Ma mare estaria contenta de saber que puc menjar pera. I jo n'estic de poder fotre'm ara mateix una cervesa, encara que hagi de ser sense gluten. Vull aprofitar de beure'n ara, per si, quan comenci tot, ja no em ve de gust beure-me'n cap més.

Aquesta obra fou guardonada amb el XXXVI Premi de Novel·la Breu Ciutat de Mollerussa 2024, organitzat per l'Ajuntament de Mollerussa.
El jurat estava format per Josep Borrell, president, Pep Coll, Antoni Gelonch, Albert Villaró i Montse Sanjuan.

Aquesta obra ha comprat amb el suport d'una Beca de Creació Literària Montserrat Roig de la Convocatòria de Beques Barcelona Crea 2024 i dins del programa Barcelona Ciutat de la Literatura de l'Ajuntament de Barcelona.

© del text: Emma Mussoll Artigas, 2025

© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2025

Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida

www.pageseditors.cat

editorial@pageseditors.cat

Primera edició: febrer de 2025

ISBN: 978-84-1303-608-3

DL: L 52-2025

Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, SL

www.bobala.cat

—i imprès a **lleida**—

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.